

שיחות חיזוק על התורה והמועדים

אמרי ישראל

המשך לשיעורים שנמסרו בציון 'שמעון הצדיק'

נושא השיחה:

**זהירות מהמחלוקת
ומעלת ההתקשרות לצדיקים**

פרשת קרח (שנה ז')

השיחה נמסרה מפני

הרה"ח ר' ישראל מאיר ברנר שליט"א

בליל כ"ו סיון התשפ"ו

- מהדורת מיוסא ואינו מוגה -

בס"ד מתקיים שיעור מפי הרב שליט"א

בספה"ק 'סיפורי מעשיות' – מעשה מ'בן המלך והשפחה'

מידי שבוע ביום שני (בבית הכנסת 'מדרש יקותיאל' – ירושלים)

לפרטים ניתן ליצור קשר בפלא' 0583202009

כמו כן מתקיים שיעור ב'פרקי אבות'

מידי שבוע בימי רביעי

השיעור מתקיים בביתר עילית בבית המדרש 'אוהל פנחס'

רחוב המגיד ממעזריטש 33 בשעה 20:00

(כדאי ליצור קשר לפני זה בפלא' 0548463761)

לתרומות והקדשות להצלחה ולרפואה, או להבדיל לע"נ

לצורך הוצאת חוברות אלו בפרשיות הבאות בעזרת ה' יתברך

(וכן לעדכונים על שיעורי הרב שליט"א)

ניתן להתקשר לפלאפון: 0583202009 תזכו למצוות!

ניתן לשמוע את כל השיעורים בקו השיעורים הישיר לשיעורי הרב

ביקול הלשון' בטלפון מספר 0732951319

יו"ל בס"ד ע"י "הנותן בים דרך" עריכת והדפסת שיעורי משפיעי ברסלב בתורת מוהר"ן מברסלב ותלמידו מוהרנ"ת זי"ע נכתב ע"פ הבנת השומעים (וכן ההערות והמ"מ הינם ע"ד בלבד) - ומחמת הרצון להוציא בוריות אינו מונח כל צורכו נשמח לשמוע כל הערה והארה ע"מ שנוכל לתקן בעתיד כשיצא בספר אם ירצה השי"ת בפלא' – 0548486331

פרשת קרח*

נושא השיחה:

זהירות מהמחלוקת ומעלת ההתקשרות לצדיקים

עניינים שנתבארו בשיחה:

קדושת ר"ח - אפילו בית דין טועין * גנות המחלוקת * 'כף זכות' - לא על 'בעלי מחלוקת'!! * 'מחלוקת' - לעשות מעבירה 'מצוה' * זהירות מגאווה והתנשאות (פרסום של שקר) * כח הצדיקים בסתר ובגלוי להגן על דורם * זהירות בנסיון הרבנות והגדולה * מחלוקת קרח על בחינת רב ותלמיד (משפיע ומקבל) * הצורך בהתקשרות לצדיק (-) משל נאה מה'באר מים חיים') * 'אהרן קדוש ה' - טעם שפרחו שקדים במטהו * טעם שחלק קרח דווקא אחרי שילוח המרגלים * 'המחובר לטהור טהור' - כח התקשרות לצדיקים * דבקות בצדיק גם אם לא זוכה ליסוע אליו * כח התשובה גם על פתחו של הגהנום * גנות המחלוקת בכלליות ובפרטיות * העצה לברוח ממחלוקת - לזכור את יום המיתה * על ידי האחדות - לא נעכב בניית ביהמ"ק

קדושת ר"ח - אפילו בית דין

טועין

בליקו"מ (תורה י) רבינו מביא בסוף התורה את המעשה של רבה בר בר חנה ו'בלועי קרח', שהוא שמע שהם אומרים 'משה אמת ותורתו אמת', וה'טעייא' אמר לו שכל שלושים יום מחזירים אותם לכאן כבשר בקלחת. ורבינו מסביר שם את כל המאמר הזה, ונביא קצת מדבריו לענייננו: "אמר לי: אצית להו ושמעת דאמרינן: משה ותורתו אמת - שהן מודין על האמת; כי כשמתקרב את עצמו לצדיקים כדי לקבל מהם הרוח כנ"ל, ועל ידי זה נשבר הגאווה והעבודה זרה, ואז מכירין אפלו אלו שהם מסטרא דמותא את גדולת הכורא יתברך שמו כנ"ל".

"ואמר לי: כל שלשים יומין מהדרא להו גיהנם להכא ואמרי הכי: משה ותורתו אמת - פירש רבנו שמואל: ככל ראש חדש. כי כל דבר יש לו שורש, ושורש התשובה הוא ראש חדש, כי בראש חדש אמר הקדוש ברוך הוא: הביאו עלי כפרה, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (חולין ס.), וזה בחינת תשובה, והתשובה הזאת נשתלשלה בכל הנבראים בראש חדש, ובשביל זה גם קרח ועדתו מכרחים לאיזה חרטה בראש חדש; אבל התשובה אינה מועיל להם, כי עיקר התשובה היא רק בעולם הזה, כי מי שטרח בערב שבת וכו' (עבודה זרה ג.); ונמצא בודאי לא נפטרין בזה ההודאה שהן מתחרטין ומודין מדין גיהנום, ועל כן מהדרא להו גיהנום להכא, כי אין נפטרין בזה. ואף על פי כן אין גיהנום בראש חדש כמו בשאר ימים (זהר תרומה קנ:), והגיהנום של ראש חדש אינו

* השיעור נמסר בתאריך ליל כ"ה סיון התשפ"ו. בבית הרב שליט"א.

יהושע הלך לרבן גמליאל ביו"כ שחל לפי שיטתו.

וכל היום טוב תלוי בצדיקים וכמו שרבינו מביא בליקו"מ (תורה קלה): "ועיקר כח קדשת יום טוב הוא תלוי בצדיקים, כמו שכתוב (ויקרא כ"ג): "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם במועדם", ודרשו רבותינו ז"ל (ראש השנה כד): 'אל תקרי אתם אלא אתם'. וזה מה שאמרו חז"ל שאפילו בית דין טועין - נקבע ר"ח כמו דברי הבית דין. ורואים שאפילו אם לכאורה יש איזה חיסרון באיזה צדיק ח"ו, או שלא יכולים לרדת לסוף דעתו, ובכל זאת כמו שרואים שרבי יהושע ביטל את עצמו בביטול גמור לרבן גמליאל והלך אליו ביום כיפור שחל בחשבוננו, רואים שהצדיקים ביטלו את עצמם ובפרט בענין של קידוש החודש, שאז מתגלה האור של הצדיקים על ידי קדושת המועדות.

ודברנו כמה פעמים על הפגם של מחלוקת קרח, שקרח הפריד בין צדיק ללמדן [וכמו שמביא ר' נתן בליקו"ה], וכמו שמביא האר"י הק' שקרח היה בחינה כזאת שהיה משורש של קין, ומשה היה מבחינת הבל, וקורח עצמו היה גדול מאד, ולכן היה מונשאי ה' ארון, וכמו שר' נתן מביא בליקו"ה (הל' ערב) שאם קרח היה מבטל את עצמו למשה רבינו היה יכול להגיע למדרגות הכי גבוהות, בבחינת למעלה מן המקום, ולמעשה אע"פ שהוא לא היה ראוי לזה, אבל מגודל הכח של משה שהיה עצום מאד, יכלו כל ישראל לזכות לזה וגם קרח יכל לזכות לזה. וזה היה הפגם של קרח.

אלא החרטה, שמתחרטים ומודים ומתביישין, זה בעצמו גיהנום שלהם. וזהו רדייק: מהדררא להו גיהנום להבא, דהיינו מה שמהדררא להו להבא, שחוזרים ומודים, הוא הגיהנום שלה".

חשבתי לומר דבר אחד, כתוב 'קרואי מועד אנשי שם', 'קרואי מועד' זה אנשים שיודעים לעבר את השנה, כי כל המאתיים וחמישים היו ראשי סנהדראות, ובראש חודש מצד אחד יש התגלות של המושג של הסנהדרין יותר מזמנים אחרים, כי אנחנו יודעים שבר"ח יש שינוי הטבע [כמו בווסת החודש בהל' השו"ע ביו"ד] שכל הטבעיות של הבריאה היתה משתנית בזמן חז"ל שהיו קובעים לפי הירח, ולפעמים היה כ"ט יום ולפעמים ל' יום, והמציאות התחדשה, ובראש חודש זה היה תיקון פגם העגל, ולכן הנשים שלא חטאו בעגל יש להם את קדושת ר"ח ואסורים במלאכה.

ובראש חודש היה מתגלה הכבוד של הצדיקים שבזה שהראש בית דין היה אומר 'מקודש מקודש' הוא שינה את כל המציאות של הטבע, ובזה לבד היו צריכים להבין את הקדושה של משה ואהרן הכהן שהיה להם את הכח לקדש את הראשי חודשים שבזה מתגלה שינוי הטבע, ורואים בזה את גדלות הצדיקים. ולכן הפגם של קרח והחולקים שיכלו לדעת את קדושת ראש חודש. ויותר מזה אנחנו יודעים שאפילו בית דין טועין, ג"כ צריכיים לשמוע בקולם, וכמו המעשה של רבן גמליאל ורבי יהושע שאמר לו רבי עקיבא שאפילו בית דין טועין צריכיים לשמוע בקולם, ולכן רבי

יטעה את עצמו, בודאי לא יחזיק במחלקת על כל פנים, כי יסתכל על עצמו אולי הוא טועה את עצמו. ואפלו אם אינו טועה – יבין שלא יתקן על-ידי המחלקת כלל, אדרבא, יקלקל הרבה יותר ממה שיתקן לפי דעתו הנבוכה, כי על-ידי המחלקת אי אפשר לתקן בשום אופן, כי שנאו המחלקת מאד, ואי אפשר לבאר כל זה בכתב, אבל החפץ באמת לאמתו, בודאי לא יטעה על-ידי האמת שלו שאינו מברר – להחזיק במחלקת, חס ושלום”.

קשה מאד לדבר, בפרט בענין המחלוקת שאפילו אצל אנשים פשוטים זה חמור, והיום יש כלי תקשורת וכמה חילול ה' יש בזה מי יודע כמה הפסיקו בענין של המחלוקת בכל מיני 'חצרות' ובכל מיני בתי מדרשות ובכל מיני ישיבות, כמה המחלוקת הורסת! ומה התועלת שיש בכל זה? לא יוצא מזה שום דבר! [ועוד מעט נראה בדברי רבינו שהמחלוקת רק מגדילה את האדם]. ור' נתן מביא 'שעל ידי המחלוקת אין אפשר לתקן בשום אופן'!

וממשיך ר' נתן שם: "בפרט בדורות הללו שישאל בשפלות גדול, ואין לנו שום ממשלה איך אפשר לתקן מה שצריכין לתקן, בפרט על-ידי המחלקת, כי לתקן את העולם ולהמשיך כל העולם לעבודתו יתברך אי אפשר כיום על-ידי השלום, כמו שמבאר בהתורה רציצא וכו' (לקוטי מוהר"ן סימן כז). ועל-פן אליהו ומשיח

ומשה רבינו הוא שורש נשמת הבל, אבל יכל לתקן את השורש של קין, ואדרבא היו שלש תיקונים של קין: המצרי שמשה היכה, ויתרו, וקרח, וקרח שלא הכניע את עצמו למשה רבינו פגם בזה.

גנות המחלוקת

ר' נתן מביא בכמה מקומות על הענין של המחלוקות, וכמו שמביא בהל' ריבית (ה"ה אות כג): "אבל ענין המחלקת – זה אין צריך האדם כלל. והיא מכלה ועוקרת אותו משני עולמות יותר מכל התאוות, באשר כבר הרבה נטרדו על-ידי זה משני עולמות!!!

ואפלו במחלקת בשביל פרנסה – צריכין להתרחק מאד, כי אין פועלין על-ידי המחלקת כלל, אדרבא, מחלקת אחת הוחה מאה פרנסות, וצריכין להאמין כי אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ובשמוך יקראוך ומשלך יתנו לך וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא לח.). מכל שפן וכל שפן מחלקת בענין עבודת ה', שהוא המחלקת שבין החסידים והלומדים או שבין החסידים, או בין הלומדים בעצמם, שזה המחלקת גרוע מהכל, ומקלקל הרבה ומעכב את הנאלה יותר מכל העברות שבתורה!!!

וכל המחלקת הזאת היא רק שנאת חנם, והכל מחמת האמת, שכל אחד נדמה לו שאצלו האמת, אבל באמת אם יסתכל על האמת לאמתו ולא

אומרים שחובה לדון כך אחד מישראל ואפילו פושעי ישראל רבינו מלמד אותנו בתורה אזמרה, אבל אין חל ענין זה על בעל מריבה ומחלוקות שעליו אין צרכים ללכת זכות וטוב ועליהם הלא נאמר 'הלא משנאך ה' אשנא ובמתקוממך אתקוטט... לאויבים היו לי', וזה צריכים לדעת לברוח ממחלוקות וכמה צריכים להתפלל ולבקש על זה.

ורואים בפרשת השבוע שיעקב אבינו ביקש שלא יזכירו את השם שלו במחלוקת, אבל עצם הדבר שמזכירים את השם של האדם במחלוקת זה לא טוב, ובהרבה דברים עדיף להיות שוטה 'למד לשונך לומר איני יודע' ובלבד שלא להיות מעורב במחלוקות. רבינו מביא בשיחות הר"ן (בשיחה צא) סגולה להתמדה שלא לדבר על אף יהודי. וכמה ראינו בעולם איך שאלו שנכנסים במחלוקות - כמה מאבדים את העולם הזה, ומי יודע מה יש להם בעולם הבא.

ולכן האדם צריך לברוח מכל המחלוקות, 'ושומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו', ולא לדבר על אף יהודי, לא לדבר על מנהיגים וצדיקים, ויש לנו את החפץ חיים שכתב ספר 'שמירת הלשון', אפילו בדברים שצריכים לדבר ולהוכיח אבל כבר רבי עקיבא אמר 'תמהני אם יש בדור מי שיכול להוכיח', וכל שכן היום בדור שלנו שאנחנו נמצאים בו, צריכים לחשוב כמה יש היום מכל דבר 'פרסום', ומכל מה שיהודי עושה, לדוגמא אם בונים היום איזה 'בית מדרש' - ברגע אחד כל העולם יודעים מזה, וכמה צריכים ליזהר מכל דבר שעושים שלא יתחלל שם שמים.

שְׁעַקְר תִּקְוֵן הָעוֹלָם יִהְיֶה עַל יָדָם - יַעֲסִקוּ רַק לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (עֲדִיזַת ה, ז): 'אֵין אֵלֵיהוּ בָּא לְטַמֵּא וּלְטַהֵר וְכוּ', אֵלֵּא לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם'. וְכֵן מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ נִקְרָא (יִשְׁעֵיהּ ט, ה): 'שֵׁר שְׁלוֹם' וְכוּ'. וְעַל־כֵּן אִם הָאֵמֶת מְסִיתוּ לְהַחְזִיק בְּמַחְלָקַת, חֵם וְשְׁלוֹם, צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ מֵאֵתוֹ אֵמֶת כְּזֶה לְאָרֶץ, וּלְהִרְחִיקוּ מֵעַל פְּנֵיו, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֵינוֹ חָפֵץ בְּאֵמֶת כְּזֶה וְכוּ"ל".

ובליקוטי תפילות (תפילה קלד) יש לשון: "וְשִׁמְרֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִדְּבוּרִים רָעִים וּבְכַרְט מִלְּשׁוֹן הָרַע, שְׁלֵא אֲדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר רָע עַל שׁוֹם בֵּר יִשְׂרָאֵל שְׁפַעוֹלָם אֲפֹלוּ עַל הַקְטָן שְׁבַקְטָנִים וְהַפְחוֹת שְׁבַפְחוֹתִים, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן עַל צְדִיקֵי וְחֲסִידֵי הַדּוֹר הָעוֹסְקִים בְּעִבּוֹדֶתךָ... מְרָא דְעֵלְמָא כְּלָא, רַחֵם עָלַי, וְאַל תִּשְׁחִיתֵנִי, הַצִּילֵנִי מִרִיב וּמַחְלָקַת. חוֹסֶה עַל נַפְשִׁי וְשִׁמְרֵנִי שְׁלֵא אֲטַעֶה אֶת עַצְמִי לִזְמֵר שֶׁהוּא מַצְוָה לְדַבֵּר עַל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים, כִּי אֵינִי חָפֵץ בְּמַצּוֹת כְּאֵלוֹ, לֹא הֵן וְלֹא שְׂכָרָן".

'כף זכות' - לא על 'בעלי

מחלוקת'!!

ובספר 'נועם שיח' (בח"א) מובא שיחה מר' לוי יצחק בנדר זצ"ל שהיה אומר שיש דיבור מרבינו שיש כאלו שלא רוצים להאמין בדיבור הזה, 'אני דן את כל העולם לכף זכות, חוץ מבעלי מחלוקת! ובשיח שרפי קודש [כמדומה ח"ד] מובא שאנ"ש היו

'מחלוקת' – לעשות מעבירה 'מצוה'

ולהסתפל רק על הרע – לחפש ולחקר ולמצא איזה רע בכל אחד, ובפרט בהכשרים החפצים באמת לאמתו, שעליהם מגרה ביותר את החולקים לעין בהם בעין רעה, למצא בהם חסרונות הרבה ולבדות עליהם שקרים וכזבים בלי שעור, עד שנעשה אצלם שפיכות דמים למצוה גדולה עד שמתירין דמם, ושופכים דמם פמים בבזיונות וחרפות ובושות הרבה ומלבינים פניהם ברבים, עד שמתירין דמם ממש, וכל זה נמשך על-ידי הנ"ל, על-ידי שנצטיר אצלם האור להפך, על-ידי קלקול פליהם, כנ"ל.

וכהמשך הדברים (אות טז) ר' נתן כותב: "ועל-כן צריך כל אחד להסתפל בנפשו שלא יצא מדרכי התמימות באמת, לחפש דרכיו בכל עת, ולשמר נפשו מאד שלא יטה אותו הבעל-דבר מן האמת, חס ושלום, שלא יחפך לו אמת לשקר ועברה למצוה, חס ושלום – כי זה גרוע מן הכל, חס ושלום... וביותר ויותר צריך לזהר בענין מחלוקת – שעל כל פנים לא יחזיק במחלוקת, ולא יטעה את עצמו שצריך לקיים גם מצות שפיכות דמים, לרדף אחר אחד מישראל, מפל שפן אחר פשרי הדור, ולא ישמע לדברי המסיתים ומדיחים אפלו אם דבריהם נמשכים מאיזה מנהיגים הנ"ל, כי די לו בתרי"ג מצוות שקבלנו ממשנה

ומצד שני, ר' נתן כותב בהל' יין נסך (ה"ד אות טו) מדבר על הענין של המחלוקות ואומר ר' נתן: "כי הבעל-דבר אינו מקרר דעתו במה שהכשיל את האדם באיזה עברה, חס ושלום – אפלו אם הכשילו בעברות רבות גדולות מאד, רחמנא לצלן, רק עקר ערמתו לעקר את האדם לגמרי, חס ושלום, על-ידי שאורב עליו לעקם דעתו, על-ידי קלקול הכלים, עד שיעשה מאסור התר ומעברה מצוה, עד שמתלבש את עצמו במצוות שלו – שעל-ידי זה יוכל לעקרו לגמרי, חס ושלום, אבל אין לה דבר שהבעל-דבר יוכל להטעות את האדם ולהפך עברות למצוות כמו בענין מחלוקת – שם שם מרקד הבעל-דבר, כי בענין זה יכול בקל להתלבש עצמו במצוות ולהפך עוונות הגדולים בתורה למצוות גדולות, כי מסית את האדם על חברו שמצוה גדולה להדפו ולרדפו, כי הלא עשה כף וכף וכו', כמצוי ענין זה הרבה בעולם.

כי זה ידוע, שאין אדם שאין בו איזה חסרונות או איזה מדה רעה, אבל אנו מצויים לבלי להסתפל על הרע שב'ישראל כפי-אם על הטוב, ולדון את כל אדם לכף זכות, כמו שהזהירו רבותינו ז"ל בכמה מקומות, אבל על-ידי תאות הנצחון והמחלוקת מתגבר ה"ק"ן כל בשר", שהוא אורב לעין

פסוק (שם טו, לא): "אין שמעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין", עין שם בסימן ה בהתורה "בהצערות".

ובהל' נטילת ידיים לסעודה (ה"ו אות ט), כותב ר' נתן: "ובפרט פשפא על-ידי חכמות שלו לידי מחלקת, חס ושלום, מכל שפן פשחולק על-ידי-זה על פשרים מפנו וכו', ויש שאומרים בפה מלא – "אמת שהוא ירא ה' וכשר מפנו, אבל אף-על-פי-כן אינו מתנהג כראוי" לפי דעתו, שנדמה לו שהוא חכם בעיניו, פמצי זה הרבה בכמה בחינות, וזה מוזק לכל אחד יותר מכל העוונות, כי מחלקת ושנאת הנם קשה מהכל, ועל-ידי זה נחרב הבית המקדש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא ט:). ועדין השטן מרקד לעכב בגין בית המקדש על-ידי זה, על-ידי רבוי המחלקת והקטגוריה בכל העולם בפרט בין החכמים והפשרים וכו'".

ואח"כ אומר ר' נתן: "כי כל זמן שהאדם שומר עצמו מכל מיני מחלקת על האמת ומבטל דעתו נגד דעת התורה

מבחינת לא זכה וכו', ואף-על-פי שנדמה לו שעל-פי התורה מגיע בך, אולי זה נמשך מחמת ציור האור להפך, שזהו בעצמו בחינת לא זכה וכו' כנ"ל, על-כן הוא צריך לזהר ביותר לבלי להטעות את עצמו, שלא להפך דברי אלקים חיים, חס ושלום, וביותר ויותר צריך לזהר בענין מחלקת – שעל כל פנים לא יחזיק במחלקת, ולא יטעה את עצמו שצריך לקים גם מצות שפיכות דמים, לרדף אחר אחד מישראל, מכל שפן אחר פשרי הדור, ולא ישמע לדברי הפסיתים ומדיחים אפלו אם דבריהם נמשכים מאיזה מנהיגים הנ"ל, כי די לו בתרי"ג מצוות שקבלנו ממשה רבנו, עליו השלום, ואל יוסיף לעצמו מצוות כאלו, שכלם נמשכים מבחינת ציור האור להפך, שהוא בחינת לא זכה וכו', כנזכר לעיל".

רבנו, עליו השלום, ואל יוסיף לעצמו מצוות כאלו...".

ויש עוד מקום בליקו"ה (הל' שבועות ה"ב, אות טו) שר' נתן כותב: "וכן הוא בכל דור ודור, שפוקשין על הצדיק קשיות שנדמה להם לקשיות גדולות ורוצים להבין הכל תקף בדעתם. והכל מחמת תאותם הרעות, בפרט תאות הכבוד והנצחון ואינם חסים על עצמם להשב על תכליתם הנצחי, כי מי האיש החפץ חיים ומסתפל על תכליתו הנצחי – יבין בודאי האמת שראוי לו להאמין בהאמת... ובחירה בידו אם ירצה להסתפל על האמת – יבין היכן האמת ויתחזק באמונה על הקשיות והעקמימיות שבלבו, ויזכה לאמונה שלמה בבחינת 'צדק כד אתחברת באמת אתעבדת אמונה'. ואם ירצה להפך – הרשות בידו, וכל הרוצה לצאת – יצא, והצדיק ואנשיו האמתיים לא יפסדו ולא יחסרו כלום. ו"אם חכמת חכמת לך, ולצאת לבדך תשא" (משלי ט, יב). וכמו שפמבאר על

דברי מוהרנ"ת שם בהל' יין נסך בשלמות: "ועל-כן צריך כל אחד להסתפל בנפשו שלא יצא מדרבני התמימות באמת, להפש דרכיו בכל עת, ולשמר נפשו מאד שלא יטעה אותו הפעל דבר מן האמת, חס ושלום, שלא יחפך לו אמת לשקר ועברה למצוה, חס ושלום – כי זה גרוע מן הכל, חס ושלום, ויזכר את עצמו בכל עת איד אינו נקי בענין תאוה הנ"ל ותפיסת פלי המחין שלו אינם בשלמות, ואפלו אם הוא למדן גדול ומפלג ונם נקרא בשם 'חסיד', אף על-פי-כן מאחר שיודע בנפשו צדקתו וחסידותו, בפרט בענין הנ"ל שאינו בשלמות כראוי, על-כן תפיסת המחין שלו אינם בשלמות, על-כן תקף פשרוזה הפעל-דבר להטותו איזה נקדה מדרדף התמימות האמתית – צריך לחשב אולי זה נמשך

זהירות מגאווה והתנשאות (פרסום של שקר)

ומצד שני מוצאים בתורה שצריכים לברוח מכל הגאווה, רבינו מביא בליקו"מ (תנינא תורה): "איתא בפרק שני מסכת יומא: בראשונה כל מי שרצה לתרום תרומת הדשן תורם וכו'. פרוש, דורות הראשונים שהיו צדיקים, בשביל זה כל מי שרצה לזכות בהתנשאות, הנקרא דשן, כמו שכתוב (תהלים כ"ג): "דשנת בשמן ראשי" - תורם, והיה מנהיג הדור. ובזמן שתן מרובין, רצין ועולין בכבש, כל הקודם את חברו בארבע אמות - זכה. הינו כשהיו מרובין - רצין, שכל אחד אומר: אני רוצה להנהיג הדור. 'עולין בכבש - הינו כבשנונו של עולם' (ע' חגיגה יג), היינו מי שידע והשיג יותר בסודות התורה, לזה היו ממנין פרנס על הצבור..."

וכהמשך הדברים מביא רבינו: "מעשה שהיו שניהם שוין ורצין ועולין בכבש, ורחף אחד מהן את חברו ונפל, ונשברה רגלו. וכיון שראו בית דין שבאין לידי סכנה, התקינו שלא יהא תורמין אלא בפנים. נשברה רגלו - הינו כפירה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכות כג): 'בא חבוק והעמידן על אחת - וצדיק באמונתו יחיה'. מחמת קנאה שקנא את חברו, שהיה שניהם שוים בהשגת התורה, וחברו דחף אותו, על ידי זה כפר בעיקר. גם ירבעם אמר: 'מי בראש' (סנהדרין קב), כמו שמצינו בדור הזה, שכמה בני אדם

והצדיקים אמתיים - יש לו תקנה לעולם, יהיה אידן שיהיה!!! פי גדול ה' ואין יודעין כלל וכו' פנרשם שיחה קדושה זאת בספר תיי מוהר"ן (סימן סז, ובשיחות הר"ן סימן ג). ומוזבן שם, שעקר התקנה והתקון על-ידי שמאמינים בגדלת ה' ותורתו וצדיקו ושאין יודעין כלל וכו'".

ובהל' סימני חיה ובהמה טהורה (ה"ד, אות ל) מביא ר' נתן בתוך הדברים: "וכמו שמצינו בכמה דורות, שדיקא על הצדיק היחד בדרא, הגדול במעלה ביותר אמרו עליו שקרים וכזבים ועלילות שלא עלו על דעתו. והראשון היה אברהם אבינו שאמרו עליו שהוא מין, כמו שמוזבא במדרש, שאמרו, בשביל המין הזה בא הרעב. וכן משה רבנו שחשדוהו באשת איש וכל אחד קנא לאשתו ממששה, כמו שפרשו רבותינו ז"ל (סנהדרין קי), וכן ירמיהו חשדוהו באשת איש (בבא קמא טז:), וכן פיוצא בזה על גדולי הצדיקים דוקא, יחידי הדורות אמרו דברים כאלה. אבל סוף כל סוף דבריהם חיים וקיימים לעד ולנצח ודברי החולקים בטלים ומבטלים, פי "שפת אמת תבון לעד". פי הצדיק בחינת נקדת האמת הנ"ל הוא ממשיד אמת בזה בעולם, שהוא בחינת שרש תכלית האמת, שעל-ידי זה עקר בטול השקר בשרשו, כנ"ל". ועל זה צריכים לבקש מאד מהשי"ת.

יום צריכים להתפלל על זה, וה' יתן בנו דעת ותבונה להתפלל ולבקש מהשי"ת שיציל אותנו מפרסום של שקר, בוודאי שצריכים למסור שיעורים, וצריכים להוציא ספרים, וצריכים לפרסם את השי"ת, ולפרסם את שם הצדיק, אבל האדם צריך לבקש מהשי"ת שישמור אותו מהפרסום של שקר.

כח הצדיקים בסתר ובגלוי להגן על דורם

רבינו מביא בליקו"מ (תורה נו) שיש 'שרי אלפים' ו'שרי מאות' ויש 'שרי עשרות', ויכול להיות בן אדם שלא יודעים ממנו והוא בבחינת 'שרי אלפים' וכולם יונקים מהנשמה שלו, כי אנחנו לא יודעים בעולם הזה, ולכן צריכים לזהר מכל העניין הזה של מחלוקות.

ומוצאים שכל החורבן של כלל ישראל בכל הדורות היה על ידי מחלוקות, וכמו אצל קין והבל, וכן קרח ומשה, וכן יוסף והשבטים, יוסף הוא המשביר, ויוסף הצדיק אמר לאחים שלו 'והנה תסובנה אלומותיכם ותשתחווינה לאלומתי'.

וצריכים לדעת שבכל דור יש צדיקי הדור והם אלו שמגינים על הדור, וכמו שכתוב בנועם אלימלך בפרשת השבוע (ד"ה 'וידבר ה' אל אהרן'): "דהנה בן הוא המהנה תלמידי חכמים וצדיקים מנכסיו אז ההנאה הזאת תביאהו שלא במהרה הוא חוטא להיות רשע גמור לכפור בתורה חלילה: וגם זאת אם הצדיק נוער באיזה אדם גם הגערה הזאת פועל בו שלא

נפלו מאמונתם מחמת שרואים שבני גילם עלו לגדלה. ובודאי מה שדחף אותו ולקח גדלה לעצמו היא עזות, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין קה): 'עזות - מלכותא בלא תנא'.

'התקינו שיהא תורמין על ידי פיוס'. היינו מתחלה היו רוצים בהתנשאות לשם שמים, אבל עכשיו שההתנשאות היא בשביל כבוד עצמו, התקינו שלא ירדוף שום אדם אחר התנשאות, אלא יברח מן ההתנשאות, 'ואין תורמין אלא על ידי פיוס'. פירוש, היינו לא ירצה שום אדם בהתנשאות, אלא עד שיבואו כל העם ויפייסו אותו שיקבל רבנות, אזי יקבל, אבל בלא פיוס לא יקבל, ולא ירדוף אחר התנשאות, כי לא מצינו בדור הזה שיהא כוונתו לשם שמים. כמו שמצינו, (הוריות יג): שהתקין רבן גמליאל כבוד לעצמו וכבוד לנשיא וכבוד לאב בית דין, ואחר כך כשראו רבי מאיר ורבי נתן, התייעצו לבטל הדבר, ובודאי לא היו כוונתם, הם ושלום, בשביל כבוד עצמם, אלא בשביל כבוד השם יתברך".

מכל זה רואים כמה צריכים לזהר מהתנשאות, ומכל ענייני כבוד, ובפרט בברסלב, ספרתי כמה וכמה פעמים, ששאלתי בתחילת ההתקרבות את ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל לגבי פרסום של שקר, ור' לוי יצחק דיבר על זה הרבה ואמר לי 'תדע לך שאם לא מתפללים כל החיים על זה לצאת מפרסום של שקר, תדע לך שבסוף נעשים מפורסמים של שקר', כי באמת בכל

ההולכים לפניו לראות היעמדו בהם להטיבם באחריתם. ולפעמים בא לאדם איזה ענין גדלות והתנשאות ומראים לו כאלו הוא טוב וישר לפני אלקים והכל הוא לנסיון כנ"ל. גם אצל הצדיקים הגדולים הנה מראים להם מן השמים ענין גדלות לעשות מופתים בארץ והכל רצים אחריו, וזה הוא בתחלה רק לנסיון לראות הייטב לבו עליו וישמח בנפשו ועי"כ יתשל מעבודת הבורא ב"ה.

אולם מי האיש החכם ויבין את כל מעשיו ויבחן לבלתי רום לבנו מאחיו, או ייטיבו לו שבעתים כהנה ואחריתו ישנה מאד. וכמו כן שמענו מעשה מהרב הקדוש בעש"ט ז"ל כי הכריח והפציר באחד מתלמידיו להיות רב ומ"ץ בעירו והראה לו כאלו כועס עליו, אבל הוא לא רצה להתנשא לקבל עליו הרבנות בשום אופן. אח"כ כשראה כי באמת אינו רוצה גלה לו כי רצה רק לנסותו". [ואנחנו יודעים שגם רבינו ניסה את ר' נתן בניסיון הזה].

"על כן צריך האדם להיות ירא וחרד מאד על כל עניניו אולי זה הוא רק לנסיון. וזה הי' ענין משה רבינו ע"ה כשאמר לו הש"י הרף ממני וגו' ואעשך לגוי גדול כי גם כל זה הי' רק לנסיון שאם הי' חלילה מסכים לזה הי' נאכזר הוא וכ"י עמו. אבל משה רבינו ע"ה אמר ואם אין מחני נא הורה בזה כי מבטל עצמו לטובת כלל ישראל וזה הי' ענינו מה שהוצרך הש"י להפציר בו בסנה שבעת ימים לילך למצרים לגאול את בני" כי חשב בלבו כי איננו ראוי לזה

ישתקע בחטאו, כי הצדיק בנערתו שנוער בו הוא משבר הכח הקליפה של הרשע. וזהו שאמר לא חמור כו', כלומר אני גרמתי להם זאת שעל ידי שלא לקחתי מהם זה גרמה להם שחטאו שאם נהניתי מהם היה מגיז עליהם זאת לבלתי יחטאו.

וגם לא הרעותי את אחד מהם, בשום רעה ונערה ונמצא אינם חייבים כל כך לעונש בעולם הזה וגם עולם הבא ראוי ליתן להם אחר העונש שיענשו על חטאם. וזה שאמר משה לבן אתה וכל עדתך היו לפני ד' אתה והם ואהרן מחר. פירוש שהשיאו עצה טובה שלא ישאר בניהם עולמית ואמר לו תראה שיהיה לך התקשרות עם אהרן לפני ד' מחר רמוז לעולם הבא כדרך שאמרו (עירובין כב א) היום לעשותם ומחר לקבל שכרם".

זהירות בנסיון הרבנות והגדולה

ובספרים רואים כמה צריכים ללמוד מקרה ועדתו ליזהר מכל ההתנשאות ומהמחלוקת, וכתוב בתפארת שלמה בקטע הראשון בפרשת השבוע מדבר על 'קרח שפקח היה וכו'... שהוא ראה את שמואל הנביא וכ"ד משמרות שיוצאים ממנו, והוא שואל איך יכול להיות כזאת טעות, ואומר התפארת שלמה: "לכאן אינו מוכן למה באמת הראה לו הש"י כל זאת שיבא לידי טעות ומה ענינו. אכן הנה כתיב ה' צדיק יבחן כי אמנם זהו דרכו של הש"י שמביא נסיונות על האדם לבחון דרכם של בני"א

נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם. וְקָרַח אֶתָּא לְאַפְּנָמָא
שְׁלוֹם דְּלְעִילָא וְתַתָּא, בְּגִ"כ אֶתְעַנֵּישׁ
הוּא מְעִילָא וְתַתָּאָה".

ובספרים מסבירים שגם שבת משפיע
ומורידה את השפע לכל השבוע, וזה מה
שקרח חלק על הענין של רב ותלמיד, ועל
הענין של משפיע ומקבל, כי קרח סבר שלא
צריך צדיק, ולא צריך משפיע, ו'כל העדה
כולם קדושים ומדוע תתנשאו על קהל ה',
בוודאי הוא ידע שקבלת התורה היתה על
ידי משה רק שהוא סבר שרק אז היו צריכים
משפיע לקבל את התורה, אבל אח"כ כבר
'כל העדה כולם קדושים' ואין צריכים
משפיע ומקבל. וזה מה שהוא חלק על
הכהונה כי שורש הכהונה שיורד השפע על
ידי הכהן גדול, והכהן גדול הוא בבחינת
משפיע לכלל ישראל וזה כל הקדושה ביום
הכיפורים שסבר שאין צורך בצינור וכמו
שכתוב 'כל העולם כולו ניזון בשביל חנינה
בני וחנינה בני די לו בקב חרובים', וכל
הברכות לעילא ותתאה תליא ביום השביעי.

הצורך בהתקשרות לצדיק (– משל נאה מה'באר מים חיים')

וכדי להסביר את הביאור במחלוקת של
קרח, נוסף שב'באר מים חיים' כתוב שכמו
שמניחים צינור למלאות את הבור, אזי אחרי
שהבור מתמלא נראה כי אין צורך כבר
בצינור שיתחבר לבור, כיון שהבור כבר
מלא, אבל באמת שאם יטלו את הצינור הרי
כעבור זמן יקבלו המים ריח רע, ויתקלקלו
ואין למים קיום אלא א"כ יש להם צינור
לקבל את השפע מהמעין.

להיות רב ומנהיג לישראל ע"כ שפט כי
זה הדיבור רק לנסיון לכך מיאן ללכת.
אבל משה רבינו ע"ה הי' באמת עניו מכל
האדם ולא הגיע לו חלילה שום התנשאות
בהיותו מנהיג ישראל והוכרח לילך".

והוא מביא שם שזה מה שהקב"ה בעצמו
ניסה את אברהם, וכן אצל אבשלום
וכו'...ואח"כ הוא כותב: "ועתה נחזור
לענינינו כי גם זה הי' ענין קרח כי הראו לו
מן השמים עניני גדלות האלו ושלשלת
גדולה היוצאה ממנו והוא בכל זה יכנע לפני
משה רבינו ע"ה ורצה לנסותו בגדלות הנ"ל
להתגבר בכ"ז על יצרו להיות עניו ושפל
תחת משרע"ה. והוא לא כן עשה ובא
לחלוק על משה וזה שפרש"י עינו הטעתו כי
לטעות הי' כל עניני גדלות הנ"ל כי נהפוך
הוא כנ"ל. ה' ישימנו מההולכים בדרכיו
לטוב כל הימים. אמן".

מחלוקת קרח על בחינת רב ותלמיד (משפיע ומקבל)

בזוה"ק (קרח דף קעו ע"א) מובא: "קַרַח
אָזִיל בְּמַחְלוּקַת. מֵאֵי מַחְלוּקַת.
פְּלוּגְתָא. פְּלוּגְתָא דְּלְעִילָא וְתַתָּא.
וּמֵאֵן דְּבַעֵי לְאַפְּנָמָא תַּקְוָנָא דְּעִלְמָא,
יְתַאבֵּיד מְפֻלְהוּ עֲלָמִין. מַחְלוּקַת,
פְּלוּגְתָא דְּשְׁלוֹם. וּמֵאֵן דְּפֻלְיָג עַל שְׁלוֹם,
פְּלִיג עַל שְׁמָא (דף קע"ז ע"א) קְדִישָׁא,
בְּנִין דְּשְׁמָא קְדִישָׁא, שְׁלוֹם אֶקְרִי".

ובהמשך (קעו ע"ב) מובא שם: "רַבִּי יוֹסִי
אָמַר, פְּתִיב שְׁלוֹם רַב לְאוּהֵבֵי תוֹרַתְךָ
וְגו'. אוֹרִייתָא הוּא שְׁלוֹם, דְּכְתִיב וְכָל

שהשקדים מראים על הקדושה של אהרן הכהן, כי שקדים זה אותיות 'קדושים', שמצד אחד אהרן הכהן היה עושה שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, ולא היה לישראל השגה באהרן הכהן, ולהבדיל הם חשבו שזה כמו שיש היום יועץ נישואין, אבל באמת הכל נבע מהקדושה שלו 'שקדים' אותיות 'קדושים', כולו היה קדוש ה'.

וזה מה שמוצאים שמצד אחד רבינו מביא בחיי מוהר"ן (אות תא): "אמר, כל הצדיקים הגדולים הגיעו למעלה ולפדרנה שהגיעו, אבל עמדו בזה, ואני ברוך השם בכל רגע ורגע נעשה איש אחר. ונתן טעם לזה שחולקין עליו, כי הצדיק נקרא אילן, ויש לו שרשים וענפים וכו', וכל צדיק קדם שפגיע למדרגתו יש עליו מחלקת. כי אמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין ז.) האי תגרא דמיא לבדקא דמיא, נמצא שהמחלקת הוא בחינת מים, והמים הינו המחלקת מרימין אותו. אבל אני צריך שיהיה עלי מחלקת תמיד, כי אני הולך בכל פעם ובכל רגע מדרגא לדרגא. אלו הייתי יודע שאני עומד עכשו פמו בשעה הקודמת, לא הייתי רוצה את עצמי כלל בזה העולם".

ובהמשך (אות תב) יש באריכות יותר: "פעם אחת היו אנשי-שלומונו קובלים לפניו שיקשה להם לסבל ענין המחלקת והרדיפות וכו', ענה ואמר להם תאמינו לי שיש בידי פח לעשות שלום עם כל העולם שלא יהיה שום

אנחנו יודעים שיש גמרא בשבת (קיט) שאומרת 'לא חרבה ירושלים אלא בשביל שהשוו קטן וגדול' וכמו שכתוב בישעיה 'והיה כעם ככהן' ומצינו שהחורבן נגרם בגלל שנאת חנם וכמו שכתוב ביומא דף ט שהשוו בה קטן וגדול, ולכאורה הרי זה ענין של אחדות וא"כ כיצד היה בהם 'שנאת חנם'? רק הלשון קטן וגדול זה גורם לשנאת חנם משום שכל עוד שיש הבדל בין קטן לגדול הרי כל אחד מכיר את מקומו ואין מקום להתנשאות אחד על חברו, וממילא יש אחדות בין כולם משא"כ כשכולם שווים שאז כל אחד רוצה להיות נכבד וראש. ודבר זה משמש גורם לעיקר המחלוקות והשנאת חנם.

'אהרן קדוש ה' - טעם שפרחו שקדים במטהו

ומוצאים באבות שמחלוקות שאינה לשם שמים זה מחלוקות קרח וכל עדתו, לכאורה למה כתוב קרח ומשה, רק משה רבינו בכלל לא חלק, והוא היה כ"כ שפל ברוך, וזה מה שכתוב בתהילים 'ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ה'', על משה רבינו היה טענה שהוא פורש את עצמו מהמחנה לגמרי, ומשה רבינו לקח את האהל ויצא מחוץ למחנה, ואילו אהרן היה מעורב עם הבריות והם חשבו שאהרן הכהן אוהב שלום ועושה שלום, והוא צריך להרבות בקדושה, ולעשות התבודדות יותר.

ורואים אח"כ שכשהכניסו את המטות המטה של אהרן פרח בו שקדים, ראיתי בספרים [וכמדומה שזה ב'ייטב לב']

והרמב"ן מביא שאז נקהלו ישראל על משה
יען שלא התפלל עבורם.

ואומר ה'כתב סופר' לפי עניות דעתי לבאר
הדבר כי בתחילה לא יכלו לערער עליו שגם
הם ראויים להיות מנהיגים על ישראל כמו
שקרח ביקש, כי לא היה להם הוכחה
שראויים הם לכך, כי אולי גדולת וצדקת
משה גרם לו לכל אשר עשה אותות
ומופתים ולא יכלו להכחיש את אשר עשה,
ואפשר שלא מגדולת עצמו זכה לכל זה,
אלא שזכות ישראל עומד לו. וכמו
שמוצאים במדרש על הפסוק 'רק מגדולתך
כי שיחת עמך', ולא היה להם הוכחה אם
משה רבינו זוכה בזכות עצמו או בזכות של
כל ישראל, ולכן לא יכלו לריב עם משה,
אבל אחר מעשה המרגלים שלא ניצלו
בזכות משה, ולא התפלל עליהם או
שהועילה תפילתו, לכן לא נתקבל תפילתו
יען כי גדולי ישראל חטאו שהם היו
המרגלים והוא עצמו לא היה כדאי להתפלל
ולהגן עליהם ולכן מצאו ריב ומצה עימו
ואמרו 'רב לכם' לגדולה שלכם וכמו שרש"י
אומר לכן אתם גדולים כל כך כי כל העדה
כולם קדושים וזכות הרבים יעמוד לכם,
וא"כ 'למה תתנשאו על קהל ה' הלא מי
שמינוהו הציבור למנהיג יעמוד לו זכות
הרבים.

ואני מוסיף שזה כמו שמוצאים בליקו"מ (ח
תנינא) שמנהיג הדור שממנים אותו יש לו
דעת ורוח אחרת ואם מינו אותו למנהיג
סימן שהוא אדם גדול.

חולק עלי, אבל מה אעשה שיש
מדרגות והיכולות כאלו שאי אפשר
לבא אליהם רק על-ידי מחלקת.

והראיה, כי משה רבנו עליו השלום
בנדאי היה לו כח המושך להמשיך את
כל ישראל אליו, כדכתיב (שמות
ל"ה): "ויקהל משה את כל עדת בני
ישראל", כי הוא היה הדעת של כלל
ישראל, והיה בכחו להקהיל ולהמשיך
את כלם אליו, ואף-על-פי-כן מה
כתיב (שם ל"ג): "והפיטו אחרי משה"
ודרשו רבותינו ז"ל מה שדרשו וכו'
(קדושין לג): וכיצא בזה עוד. וכל זה
כי יש דברים כאלו שאי אפשר לבוא
אליהם רק על-ידי מחלקת שחולקין
עליו וכו'. ואמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין
ז): 'האי תגרא דמניא לבדקא דמניא'
שנאמר (משלי יז): "פוטרי מים ראשית
מדות" וכו' וכתיב (דברים כ): "כי
האדם עין השדה". ועין השדה (שקורין
ביימל) כל מה ששופכין מים סביבו
ביותר, הוא גדל ביותר". ויש שם עוד
שיחות בענין הזה, כמה היצר הרע עובד
בכל דבר שבקדושה ועושה הסתרה על זה].

טעם שחלק קרח דווקא אחרי שילוח המרגלים

ראיתי עוד דבר התחזקות גדול מאד,
שמוצאים במדרש רבה בכמה מקומות, וזה
דבר שדברנו בעבר ונכתב כבר בספרים
[כמו רבינו בחיי ועוד], בכתב סופר מביא
את הרמב"ן למה קרח התחיל את
המחלוקת אחרי שילוח המרגלים?

”המחובר לטהור טהור” – כח התקשרות לצדיקים

ובפרשה יש כאן יסוד בהתקרבות לצדיקים, שכל המחובר לטהור טהור, וכמו שכתוב ב'תפארת שלמה' (פ' צו): "גודל מעלת דיבוק חכמים וצדיקי הדור כל המסתופף בצילם ומתאבק בעפר רגליהם. אף כי הוא אינו במדריגה הנכונה עכ"ז אם הוא מחובר לטהור יש לו תקומה להיות לו עלי' ע"י הצדיק כי כל המחובר לטהור טהור. כמ"ש במשנה במס' זבחים פ"ט הקרנים והטלפים כ"ז שהם מחוברים יעלו פרשו לא יעלו רמו על הנ"ל אם הוא מחובר לצדיק יעלו עמו אף שהוא בשפל המדריגה".

והוא מוסיף שם: "כמו ששמענו מאת הרב הצדיק המנוח מהו' חייקא המדורא זלה"ה שהיה עוסק בתעניות וסגופים כמה פעמים משבת לשבת והיה נעור אלף לילות לעסוק בתורה, ועם כל זה לא הרגיש בנפשו תיקון השלימות עד אשר בא אל הרב הקדוש המגיד מוהד"ב ממעזריטש זלה"ה ותיכף נגמר תיקונו הראוי. כי הטעם שנותן הצדיק בעבודתו היא העיקר כנ"ל".

וכך לפעמים האדם עובד את ה' לבד, והוא לא מרגיש את ההתעלות, ולזה צריכים להתחבר לצדיקים. ויש מדרש בתנא דבי אליהו רבה [ובפירוש רמתיים צופים פ"ג אות לד], בא וראה בקרח דתן ואבירם שהיו צדיקים גבוהים מאד במעלה שהיו ביציאת

וממשיך ה' כתב סופר' שזה מה שכתוב 'קחו לכם מחתות והיה אשר יבחר בו ה' הוא הקדוש', והרגיש רש"י פשיטא אשר יבחר בו ה' הוא הקדוש? ויש לומר שאמר 'קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו', ואם ה' לא יקבל מנחה כאשר היה לבסוף, יראו שכאשר יבחר ה' הוא בעצמו ולא בזכות ישראל, וממילא תתבטל טענתם.

ואח"כ הוא אומר עוד דבר, הוא מסביר באריכות שזה מה שמוצאים שקרח חשב ש'אין תוכו כברו', וזהו 'רב לכם' פרושים אתם אבל 'כל העדה כולם קדושים' היינו בתוך לבבם, משא"כ אתם ומדוע תתנשאו על קהל ה', ויש לו פשט מה זה שחשדו את משה באשת איש? והוא מביא שרואים שתמיד הנשים נמשכו אחרי משה בעגל ובמרגלים שלא היה לנשים חלק בחטא, ולכן היה להם חשד בזה. ומוצאים שאמרו 'כולנו שמענו אנכי ולא יהיה לך', שהם חשדו שכאילו משה רבינו אומר מדעתו כל מיני דברים, ואחד מהדברים שמשה רבינו עשה זה הרחקה בין איש לאשתו בימי נידתה וביטל פריה ורביה ולכן נאמר בהם 'וירא.. בוכה למשפחותם' וכו'... כדרשת חז"ל. והנה בימי עלי היה את בני עלי שבזה שבטלו אותם מפריה ורביה העלו עליהם שכאילו חטאו בנשים וכו'... וכך במשה חשדו ג"כ שכאילו המציא מדעתו את כל התורה.

לשמואל לקדם חברנו שבבבל, אמר לא ידע לי מידי דרביה אנא כתב שדר ליה עיבורא דשיתין שני אמר השתא חושבנא בעלמא ידע כתב שדר ליה תליסר גמלי ספיקי טריפתא, אמר אית לי רב בבבל איזיל אחזייה, א"ל לינוקא פסוק לי פסוקיך א"ל (ש"א כח) 'ושמואל מת' אמר ש"מ נח נפשיה דשמואל, ולא היא לא שכיב שמואל אלא כי היכי דלא ליטרח רבי יוחנן."

כי מהשמים ידעו האמת שרבי יוחנן ביטל עצמו למר שמואל כתלמיד לרב, וידע זה הביטול ולא הוצרך שיבא בגופו לפניו, אבל רבי יוחנן לגודל ענותנותו חשש שמא אינו בטל כראוי והטריח עצמו בגופו לכתת רגליו לפני רבו. וזה עצה עמוקה מרבותינו הקדושים נ"ע בדור השפל, לכתת רגליו ופונה מעסקיו ומוציא הוצאות ובכל זה מרגיש ענייני הביטול בפועל, כולי האי ואולי יזדכך הלב בהכנעה ולשוב בתשובה."

כח התשובה גם על פתחו של הגהנום

עוד מוצאים כאן בפרשה לימוד מבני קרח, לכל אדם שלא יתייאש עצמו אפילו עומד על פתחו של גהנום ונצלו. וזה הרמז במה שמשה רבינו אומר 'תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם', 'דכא' זה דכדוכה של נפש, כאשר נצלו בני קרח, ומידה טובה מרובה וכמו שישתנה סדרי בראשית לרעה, בוודאי וכ"ש יכול להשתנות לטובה. וכתוב שמוצאים שאליהו הנביא החיה את בן הצרפית, והוא היה הראשון בדורו שעשה כזה. ואת זה למד ממשה רבינו שגזר על

מצרים ובים ובמתן תורה ועם כל זה נכשלו בזה שלא היו דבוקים במשה רבינו שהיה בדורם ונפלו כ"כ עד שרבה בר בר חנה עבר על פתחם לאחר למעלה מאלף ומחמש מאות שנה עד ששרו ואמרו 'משה אמת ותורתו אמת', וכמו שהגמרא אומרת בסנהדרין (דף קי). ובוודאי בתחילה היה המחלוקת בדקות על משה ובאו לכל זה. ואותו הדבר מוצאים בדואג ואחיתופל שלא נמצא בהם שום נדנוד ודואג היה עצור לפני ה' לקבל דבקות וקדושה מה', וכמו שכתוב 'נעצר לפני ה' ושמו דואג וכו'... והיה תמיד דואג בליבו על יראת ה', ובכל זאת נכשלו בהרהור דק על דוד המלך צדיקו של עולם והוא המשיח, ועל ידי זה באו למה שבאו.

דבקות בצדיק גם אם לא זוכה ליסווע אליו

ובפירוש שם רמתיים צופים מביא שם בשם היהודי הקדוש: וסיים דבריו ועתה דע לך שאין להרהר על שום צדיק וידבק עצמו בו ובכל הצדיקים ויקבל קדושה אף אם אינו נוסע אליו בגופו ממש.

אומרים בשם החידושי הרי"ם [מובא בשפתי צדיק], שאמר שאפשר להתבטל לצדיק אף אם אינו מכיר אותו, כי בדורות הקודמים לא נסעו לצדיקים כי היה כוחם יפה להתבטל לצדיקים אף בלי לראות אותם, וכמו שהגמרא אומרת בחולין (דף צה) רבי יוחנן לאחר פטירתו של רב אמר לשמואל 'לקדם חברנו שבבבל' וכך כתוב שם: "כולהו שני דרב הוה כתב ליה ר' יוחנן לקדם רבינו שבבבל, כי נח נפשיה הוה כתב

ביתו הוא בְּחִינַת אֵמָה מְיַחֵדֶת וְהֵם מִתְגַּרְיִן זֶה עִם זֶה כְּמוֹ שֵׁשׁ מִלְחָמוֹת בֵּין הָאֲמוֹת, וְגַם אֶפְשָׁר לְהַפִּיר כָּל אֶחָד מֵאֵיזֶה בְּחִינָה שֶׁל אֵמָה הוּא כִּי יְדוּעַ מְדוּת הָאֲמוֹת, שְׂוֵה פְעָסֵן וְרוּצָה וְכִיּוֹצֵא וְכְמוֹ כֵּן יְכוּלִין לְמַצֵּא בְּפִרְטוּיֹת בְּבִנֵי הַבַּיִת, וְאֶפְלוּ אִם אֶחָד אֵינּוּ רוּצָה לָרִיב וְרוּצָה לֵישֵׁב בְּהַשְׁקָט וְשִׁלּוּהַ, עִם כָּל זֶה הוּא מְכַרְח לְהִיּוֹת גַּם כֵּן בְּתוֹךְ הַמַּחְלָקֶת וְהַמְלַחְמוֹת, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצֵא בֵּין הַמְלַחְמוֹת שְׁבִין הַמְלָכִים וְהָאֲמוֹת שֶׁנִּמְצֵא לְפָעָמִים אֵיזֶה אֵמָה שְׂרוּצָה לֵישֵׁב בְּשִׁלּוּהַ וְאֵין רוּצָה שׁוּם מִלְחָמָה אֲדַרְבָּא הֵיְתָה מְרַצָּה לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְחֻבְרוֹ כְּמָה פְעָמִים עִם כָּל זֶה חוֹטְפִין אוֹתָהּ גַּם כֵּן עַל פְּרָחָה בְּתוֹךְ הַמְלַחְמָה שְׂוֵה אֹמֵר שִׁיְהִיָּה מַצְדוֹ, וְזֶה לְהַפִּיד עַד שֶׁנִּלְחַמִּין עִמּוֹ גַּם כֵּן.

כְּמוֹ כֵּן מְכַוֵּשׁ נִמְצֵא בְּפִרְטוּיֹת בְּמִלְחָמוֹת הַבַּיִת הַזֶּה, כִּי הָאָדָם בְּעַצְמוֹ הוּא עוֹלָם קָטָן וְנִכְלָל בּוֹ כָּל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, מִכָּל שְׁפָן הָאָדָם וּבֵיתוֹ שֶׁנִּכְלָלִין בָּהֶם כָּל הָאֲמוֹת וְנִלְחַמִּין וּמִתְגַּרְיִין זֶה בְּזֶה כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן לְפָעָמִים כְּשֶׁאֶחָד יוֹשֵׁב לְבַדּוֹ בִּיעַר יְכוּל לְהִיּוֹת שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מְשַׁנֵּעַ, וְזֶה נַעֲשֶׂה מִחֲמַת שֶׁהוּא לְבַדּוֹ וְנִכְלָלִין בּוֹ לְבַדּוֹ כָּל הָאֲמוֹת וְהֵם מִתְגַּרְיִין זֶה בְּזֶה וְהוּא מְכַרְח לְהַשְׁתַּחֲוֹת בְּכָל פְּעַם לְבְּחִינַת אֵמָה אַחֶרֶת כְּכִי הַתְּגַבְרוּת אֵמָה עַל אֵמָה שֶׁהֵם כָּלָם נִכְלָלִין בּוֹ לְבַדּוֹ, וּמִחֲמַת זֶה יְכוּל לְהַשְׁתַּנֵּעַ לְגַמְרֵי מִחֲמַת הַתְּהַפְּכוֹת הַדְּעוֹת שֶׁבּוֹ עַל יְדֵי

קֶרַח שֶׁלֹּא כַסְדֵר הַבְּרִיאָה, וְכַךְ מִידָה טוֹבָה מְרֻבָּה שִׁיכוֹל הַצַּדִּיק לְגִזּוֹר חַיִּים שֶׁלֹּא כַסְדֵר הַבְּרִיאָה וּלְהַתְּפַלֵּל וְנַעֲנֶה וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב 'וְתִשָּׁב נַפְשׁ הַיֶּלֶד 'וַיְחִי' זֶה רְמוֹז לְתַחִיית הַמֵּתִים לְהַחְזִיר אֶת הָאָדָם בְּתִשׁוּבָה כִּי הַרְשָׁעִים בְּחַיִּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים, וְזֶה הָעֵנִין שֶׁל תַּחִית הַמֵּתִים.

וּבְמִדְרַשׁ כְּתוּב שֶׁכֵּן הַצְּרַפִּית שֶׁהַחִיָּה אֵלֶיהָ הִיָּה זֶה אֵלֶיהָ הַנְּבִיא, וְנַצְטוּה לְהַחְזִיר אֶת הַגּוֹיִים בְּתִשׁוּבָה, וְכֵל שֶׁכֵּן שְׁמִידָה טוֹבָה מְרֻבָּה שִׁיכוֹל לְעוֹרֵר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, וְאוּלַי גַּם זֶה מַכַּח שֶׁל מִשֶׁה רְבִינוֹ שֶׁהַחְזִיר אֶת בְּנֵי קֶרַח בְּתִשׁוּבָה, וְאָף שֶׁהִיָּה שֶׁלֹּא כְּדֹרֵךְ הַטְּבַע, שֶׁהָיוּ עַל פֶּתְחוֹ שֶׁל גַּהֲנוֹם אֶפִּילוֹ בְּרַגַע הָאֲחֵרוֹן.

גְּנוֹת הַמַּחְלֻקֶת בְּכִלְיֹת וּבְפִרְטוּיֹת

נוֹסֵף עוֹד דְּבַר שְׂאֵנִי אֹמֵר תְּמִיד בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ, יֵשׁ שִׁיחָה בְּשִׁיחֹת הַר"ן (שִׁיחָה עִז) שֶׁרְבִינוֹ מְבִיא: "כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מַחְלֻקוֹת הֵן בֵּין אֲמוֹת הָעוֹלָם וְכֵן בְּכָל עִיר וְעִיר וְכֵן בְּכָל בַּיִת וּבַיִת בֵּין הַשְּׂכֵנִים וּבֵין כָּל אֶחָד עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ וּמִשְׁרָתוֹ וּבְנָיו וְאֵין מִי שִׁשִּׁים עַל לְבוֹ הַתְּכֵלִית שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הָאָדָם מֵת כִּי הַיּוֹם שֶׁעָבַר לֹא יִהְיֶה עוֹד וּבְכָל יוֹם הוּא מִתְקָרֵב לְמִיתָה.

וְדַע שֶׁהַכֵּל אֶחָד שֶׁהַמַּחְלָקֶת שֶׁבְּפִרְטוּיֹת בֵּין אִישׁ וּבֵיתוֹ וְכִיּוֹצֵא כַּנִּ"ל הוּא גַּם כֵּן מְכַוֵּשׁ הַמַּחְלָקֶת שְׁבִין הַמְלָכִים וְהָאֲמוֹת, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי

הוציאה אותו מהעולם, וחטא בציצית שהן תיקון לזה כמו שכתבתי (אות יז)."

ובמאמר מוסגר נוסף על זה, שבציצית מוצאים שחוט אחד פוטר את כל הטלית, אבל קרח חשב שצריכים להיות למדן, אבל אם אנחנו יודעים שחוט אחד של תכלת נקודה טובה אחת מצילה את האדם. אותו הדבר בית שלם בספרים אינו פוטר את האדם רק פרשה אחת של מזוזה פוטר את הבית. וכמו שרבינו אמר שצריכים לעשות קצת ועוד קצת. וזה מה שאומרים בעולם התורה שמתמיד זה לא מי שלומד עשרים וארבע שעות או שש עשרה שעות, רק מתמיד זה מי שיש לו חמש דקות והוא יודע לנצל אותם. כל דקה ודקה. וזה מה שרבינו אומר כאן שכל אחד צריך לדעת מהתכלית ולנצל כל רגע לעבודת ה'.

וממשיך השל"ה הק': "דתן ואבירם, התאוה, וחטאו כפתח בתיהם, ששם המזוזה תיקון לזה כמו שכתבתי (אות יט). ומאתים וחמשים איש, הכבוד, אבל בונתם היה לשם שמים לכבוד אשר חכמים ינחלו, וסברו להתלבש בלבוש התפילין אשר על תפילין של ראש נאמר (דברים כח, י) 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא', וזה שאמרו (במדבר טז, ג) 'כי כל העדה כלם קדשים ונתוכם ה'". אבל טעו ועברו על במופלא ממך אל תדרוש ובמבוסה ממך אל תחקור וגו' (חגיגה יג א).

ומתו בקרבנתם לפני ה', כי נתקרבנו מאד להשגה העליונה ונשרפו כשריפת בני

התגרות האמות שנבללין בו לבדו כנ"ל. אבל פשהוא בישוב בין אנשים יש מקום להמלחמה להתפשט בכל אהר מיהבני בית או בין השכנים. כנ"ל המחלקת שבבית הצדיק הוא גם כן בחינת מלחמות האמות כנ"ל גם נבללין שם בחינת מלחמות השבטים שהיו נלחמין זה על זה, אפרים על יהודה וכיזא וכשיבוא משיח במהרה בימינו אז יתבטל כל מיני מחלקת ויהיה שלום גדול בעולם כמו שכתוב (ישעיה יא ט) "לא ירעו ולא ישחיתו" וכו'".

העצה לברוח ממחלוקת – לזכור את יום המיתה

כאן יש שאלה [ששמעתי ייתכן מר' לוי יצחק], בתחילת השיחה רבינו מדבר על מחלוקות, רבינו מביא 'ואין איש שם על לב... ובכל יום הוא מתקרב על מיתה', לכאורה מה זה שייך לכל הענין של המחלוקות שבכל יום מתקרבים למיתה. רק נראה בס"ד שזה העצה לברוח מכל המחלוקות כשאדם עושה התבודדות וזוכר את התכלית בכל יום ויום, ומבין שכל יום ויום עובר, והוא מתקרב למיתה, זה מציל את האדם מכל מיני מחלוקות, וזה מה שצריכים לדעת שכמו שבקבלת התורה על ידי שכלל ישראל היו באחדות 'ויחן שם ישראל' כך גם לעתיד לבא צריכים להתחזק באחדות.

כתוב בשל"ה הק' בסוף הפרשה (תורה אור, אות כה): "כלל העולה. קרח, הקנאה

שקרח רצה לעקור את כבודו, לא דיבר מאומה. וכל מה שאדם יוכל לבקש סיבות לתווך השלום ולכבות אש המחלוקת יעשה. צא ולמד ממשה רבינו ע"ה שהיה גדול הנביאים והיה מלך, והלך בעצמו וכבודו לדתן ולאבירם, לאחר שמרדו בו כששלח אחריהם ואמרו (במדבר טו, יד) 'לא נעלה', הלך הוא אליהם עם זקני ישראל, והכל בשביל השלום".

על ידי האחדות – לא נעכב בניית ביהמ"ק

עוד דבר שרציתי להוסיף, רבינו בליקו"מ (תורה סו תנינא) מדבר על חורבן ביהמ"ק ואומר רבינו בתוך הדברים: "והנה מה שעבר אין, כי כבר נשרף בית מקדשנו. אך כעת, שהשם יתברך מצפה לשוב אלינו ולחזר ולבנות בית מקדשנו, ראוי לנו שלא לעכב, חס ושלום, בנין בית המקדש, רק להשתדל בבניינו. על כן מאד צריך לזהר לקום בחצות, להיות מתאבל על חרבן בית המקדש, כי אולי בגלגול הראשון היה הוא הגורם שיחרב הבית המקדש, ואפילו אם לאו, אולי הוא מעכב עתה בנין בית המקדש, ונחשב גם כן כאלו הוא גרם להחריבו".

ויש אריכות בספר 'בית אהרן' מרבי אהרן מקרלין זי"ע על הענין של קרח, והוא מביא בתוך הדברים: "היוצא לנו מזה, שצריך כל אדם לידע שעליית כל העולמות תלוי הכל בזה העולם, כי צריך כל אדם לראות שלא יהיה ח"ו שום מניעה מצידו, כמו

אהרן, שהלכו להתדבק במופלא מהם. ואף על פי שמעשיהם היו כמעשה רשעים, מכל מקום כוונתם היה בעבור הדבקות. והא דפליגי בפרק חלק (סנהדרין קט ב) אם עדת קרח יש להם עולם הבא או לא, זה קאי דוקא על עדת קרח שנבלעו עמו, אבל לא על המאיתים המשים איש הנשרפין. וכן משמע לשון המשנה (שם קח א) דתנן עדת קרח אין להם חלק לעולם הבא שנאמר (במדבר טו, לג) 'ותכם עליהם הארץ' בעולם הזה, 'ויאבדו מתוך הקהל' לעולם הבא, דברי רבי עקיבא, רבי אליעזר אומר עליהם אמר הכתוב (שמואל א ב, ו) 'ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל".

ובדרך חיים תוכחת מוסר הוא מביא: "ממחלוקת של קרח יש ליקח מוסר עד היכן גודל עונש של מחלוקת, ראה מה עלתה לקרח עונש הנמרץ, ולא הועיל שלשלת יוחסין שיצאו ממנו (תנחומא, קרח ה), וגם הוא בעצמו היה שר וגדול בישראל לולי חטא המחלוקת, והיה מנושאי הארון (במדבר רבה פי"ח ס"ג). גם דתן ואבירם וטפם כולם נאבדו, ואף על פי שאין בית דין של מעלה דן עד שיהיה בן עשרים (שבת פט ב), בכאן נאבדו אף הטף, כך קשה המחלוקת, כך אמרו רבותינו ז"ל (תנחומא, קרח ג). ומזה ילמוד אדם מוסר לאחוז בשלום. וכל בר שכל ילמוד, ויהיה מתלמידיו של אהרן אוהב שלום (אבות פ"א מי"ב), כי הנך רואה שאהרן לא דיבר בזה המחלוקת, אף

ששמעתי מאדוני ורבי ז"ל פעם אחת דברו מלפניו ממשית, ואמר זאת תדעו אשר מהשי"ת ומצדיקים אין שום מניעה לביאת המשיח, רק כי עיקר המניעה היא מאנשים פשוטים בערכנו, וצריך כל אדם לראות להניח איזה פתילה למשיח, ולראות שיהיה לו ג"כ איזה חלק באורו של משיח, ולקרב ביאתו ג"כ על ידו, וכשיעשה כל אדם כך בוודאי תהיה הגאולה השלמה בעזרת ה', ויעלו כל העולמות למעלה למשכיל. וזה אמרה חנה 'ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל' כי אי אפשר להשיג בחינת הנבואה רק על ידי מוריד שאול ויעל אח"כ". וזה מה שרבינו אומר 'מה שעבר עבר וכו'... שצרכים לחשוב אולי הוא מעכב עתה בנין ביהמ"ק וכו'..

השי"ת יציל אותנו מהשנאת חינום ומהמחלוקת, ונזכה לאחדות וכמו שכתוב תנא דבי אליהו (פכ"ג) שביציאת מצרים נתקבצו כולם באגודה אחת וברתו ברית שיעשו גמילות חסדים זה עם זה. ולכן הוציאו וגאלם קודם הזמן אף שלא היינו ראויים. וזה מה שאנחנו מבקשים ב'מי שעשה לנו ניסים' 'הוא יגאל אותנו בקרוב', שהשי"ת יגאל אותנו ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם. וכמו שבקבלת התורה היו באחדות כאיש אחד בלב אחד, כך השי"ת יעזור שיתבטלו כל המחלוקות בינינו, ונזכה לגאולה שלמה בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

זכות הרבים מגליון זה
תעמוד לרפואתם של:
עדן בת שרית
ושרון בן נעימה
יורם בן שושנה
מיה בת עדי
בתוך שאר חולי ישראל אמן

לרפואת
הרב רועי יאיר בן חגית נעמי
בתושח"י